

PROGRAM STUDIÓW

od roku akademickiego 2019/2020

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA KIERUNKU STUDIÓW

Nazwa kierunku studiów:	Administracja	
Poziom kształcenia:	II stopnia	
Profil kształcenia:	Ogólnoakademicki	
Forma studiów:	Stacjonarne i niestacjonarne	
Dyscypliny naukowe/artystyczne	liczba ECTS	%
wiodąca (ponad 50% efektów uczenia się): <i>nauki prawne</i>	71	59,2
pozostałe:	-	-
- <i>nauki o polityce i administracji</i>	7	6,1
- <i>ekonomia i finanse</i>	12	10,2
- <i>nauki o komunikacji społecznej i mediach</i>	5	4,1
- <i>nauki socjologiczne</i>	25	20,4
Wskazanie związku z misją Uczelni i strategią jej rozwoju:	Studia II stopnia na kierunku <i>administracja</i> o profilu ogólnoakademickim wykazują pełną korelację z misją oraz strategią rozwoju Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Koncepcja kształcenia na opisywanym kierunku odpowiada celom określonym w strategii Wydziału oraz w Uczelnianej Polityce Jakości. Podstawowym zadaniem Uczelni jest prowadzenie badań naukowych i kształcenie na różnorodnych kierunkach studiów.	

Działalność naukowa i dydaktyczna jednostki prowadzącej kierunek realizowana jest przez prowadzenie badań naukowych, udostępnianie i upowszechnianie wiedzy, nauczanie akademickie studentów, prowadzenie działalności popularyzującej wiedzę oraz współpracę z ośrodkami naukowymi krajowymi i zagranicznymi oraz otoczeniem społeczno-gospodarczym Częstochowy i regionu. Koncepcja kształcenia opracowana została z uwzględnieniem postanowień krajowych i Europejskich Ram Kwalifikacji oraz Bolońskich Ram Kwalifikacji. W odniesieniu do jednostki prowadzącej kierunek *administracja II°* prowadzone jest kształcenie studentów oraz badania naukowe w dziedzinie nauk społecznych. Działania te mają na celu zapewnienie warunków wszechstronnego rozwoju wszystkim członkom społeczności akademickiej. Uczelnia inicjuje i realizuje przedsięwzięcia o charakterze środowiskowym, regionalnym, międzynarodowym, wykraczające poza wąsko określone cele naukowe i edukacyjne, sprzyjające realizacji zadań statutowych Uczelni i oddziaływanie na społeczność naszego miasta, regionu i kraju.

Celami strategicznymi Uczelni jest podniesienie prestiżu Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie poprzez stworzenie atrakcyjnej oferty edukacyjnej opartej o wysoki poziom badań naukowych. Również pracownicy jednostki prowadzącej kierunek *administracja II°* podejmują różne inicjatywy i działania naukowe mające na celu osiągnięcie wskazanych efektów.

W tworzeniu oferty studiów Uczelni, w tym również kierunku *administracja II°*, szczególny nacisk

położono na dbałość o przygotowanie absolwentów do rywalizacji na globalnym rynku pracy. Istotnym elementem strategii w tym zakresie jest min. internacjonalizacja studiów (przygotowanie oferty w językach obcych), kształcenie ducha przedsiębiorczości oraz wdrażanie programów kształcenia na odległość. Ważnym działaniem podnoszącym komfort studiowania jest modernizacja i rozbudowa bazy naukowo – dydaktycznej.

W strategii rozwoju Uczelni dużą uwagę przywiązuje się do podniesienia poziomu badań naukowych i uzyskania kolejnych uprawnień do nadawania stopni naukowych. Jednostka prowadząca kierunek *administracja II°* wykazuje w tym zakresie inicjatywy w postaci szeregu inicjatyw i działań nie tylko o charakterze naukowym, ale także dydaktycznym i organizacyjnym, które bezpośrednio zmierzają do osiągnięcia, zamierzonych przez Uczelnię, efektów uczenia się. Rezultatem tych działań są liczne publikacje autorstwa nauczycieli akademickich, wydawanie czasopisma naukowego „Gubernaculum et Administratio”, organizowane konferencje naukowe o zasięgu międzynarodowym i krajowym (w tym periodyczne sympozjum administracyjno-prawne), aktywny udział w organizacjach i stowarzyszeniach, których statutowa działalność odnosi się do nauk prawnych oraz awanse naukowe.

Rektor i Dziekan wspierają rozwój kierunku poprzez etaty i zatrudnianie pracowników samodzielnych na korzystnych warunkach, a także poprzez szczególne popieranie inicjatyw naukowych i organizacyjnych jednostki prowadzącej kierunek

	<i>administracja II°</i> . Popierana jest również studencka inicjatywa naukowa.
Ogólne cele kształcenia oraz możliwość zatrudnienia i kontynuacji kształcenia przez absolwentów studiów:	<p>Studia umożliwiają uzyskanie poszerzonej i specjalistycznej wiedzy w zakresie kształcenia przewidzianym w planie studiów na kierunku <i>administracja</i> studia drugiego stopnia i przygotowują do twórczej pracy zawodowej. Dają możliwość zdobycia pogłębionej wiedzy w obszarze nauk społecznych, a w szczególności w dziedzinach nauk prawnych, ekonomicznych oraz nauk o polityce i administracji. Kończą się uzyskaniem tytułu magistra.</p> <p>Ukończenie studiów II stopnia umożliwia ubieganie się o przyjęcie na studia III stopnia oraz studia podyplomowe.</p> <p>Absolwent studiów drugiego stopnia na kierunku <i>administracja</i> jest wszechstronnie przygotowany do zajmowania różnorodnych stanowisk w instytucjach administracji publicznej, w szczególności w jednostkach administracji rządowej jak i samorządowej. Ponadto, może podjąć pracę w służbach administracyjnych podmiotów gospodarczych, instytucjach pozarządowych, administracji specjalnej, administracji prywatnej, placówkach kulturalnych, oświatowych, organach partii politycznych, biurach poselskich, a także przedsiębiorstwach współpracujących z podmiotami zagranicznymi i ich organami. Warto zwrócić uwagę, że może on znaleźć zatrudnienie nie tylko w instytucjach krajowych, ale także w organach i instytucjach Unii Europejskiej.</p>
Wymagania wstępne (oczekiwane kompetencje kandydata):	Kandydat ubiegający się o przyjęcie na studia zobowiązany jest posiadać dyplom ukończenia studiów

	<p>co najmniej pierwszego stopnia w dziedzinie nauk społecznych (w przypadku, gdy dyplom nie został jeszcze wydany - zaświadczenie o ukończeniu studiów oraz uzyskanym tytule).</p> <p>Rekrutacja na studia drugiego stopnia na kierunku <i>administracja</i> odbywa się zgodnie z warunkami rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (zaocznych) pierwszego, drugiego stopnia oraz jednolitych magisterskich w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie na dany rok akademicki.</p>
Tytuł zawodowy uzyskany przez absolwenta:	Magister.
Wymóg ukończenia studiów:	Wymogiem ukończenia studiów drugiego stopnia na kierunku <i>administracja</i> jest uzyskanie przez studenta zaliczeń wszystkich przedmiotów i praktyk przewidzianych w planie studiów, złożenie wszystkich egzaminów przewidziane w planie studiów oraz uzyskanie łącznej liczby 120 punktów ECTS. Student zobligowany jest do złożenia pracy dyplomowej i zdania egzaminu dyplomowego.

OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Opis efektów uczenia się dla kierunku: ADMINISTRACJA

Poziom kształcenia: II STOPNIA			
Profil kształcenia: OGÓLNOAKADEMICKI			
Lp.	Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się (kod składnika opisu)
Wiedza			
1.	K2_W01	Ma rozszerzoną wiedzę dotyczącą ustroju państwa, jego struktury, organizacji, jak również reguł funkcjonowania oraz źródeł prawa powszechnie obowiązującego.	P7S_WG P7S_WK
2.	K2_W02	Rozumie, opisuje, charakteryzuje oraz wyjaśnia, w stopniu zaawansowanym, istotę funkcjonowania sądownictwa administracyjnego oraz postępowania przed sądami administracyjnymi.	P7S_WG P7S_WK
3.	K2_W03	Posiada pogłębioną wiedzę dotyczącą zagadnień prawa karnego.	P7S_WG P7S_WK
4.	K2_W04	Przywołuje, klasyfikuje oraz samodzielnie ocenia w sposób rozszerzony zagadnienia związane z nauką administracji oraz historią myśli ustrojowo-administracyjnej i socjologiczno-ekonomicznej z użyciem aspektów prawnych.	P7S_WG P7S_WK
5.	K2_W05	Rozpoznaje i rozumie funkcjonowanie krajowego i wspólnotowego systemu ochrony prawnej oraz potrafi określić pozycję prawną jednostki w tych systemach, jak również wskazuje relacje pomiędzy sądownictwem krajowym a sądownictwem europejskim.	P7S_WG P7S_WK
6.	K2_W06	Ma poszerzoną wiedzę z zakresu genezy, koncepcji, struktury oraz działalności organów administracji samorządowej zarówno w aspekcie krajowym i europejskim.	P7S_WG P7S_WK
7.	K2_W07	Dysponuje zaawansowaną wiedzą dotyczącą reguł i metod zarządzania zasobami ludzkimi we współczesnych organizacjach oraz ich wykorzystania w praktyce funkcjonowania administracji publicznej.	P7S_WG P7S_WK
8.	K2_W08	Opisuje i definiuje w stopniu rozszerzonym metody organizacji i funkcjonowania systemów ubezpieczeń społecznych w Polsce.	P7S_WG P7S_WK
9.	K2_W09	Ma pogłębioną wiedzę na temat działań szeroko rozumianej administracji publicznej w zakresie zaspokajania potrzeb i rozwiązywania problemów społecznych.	P7S_WG P7S_WK
10.	K2_W10	Uzasadnia i dogłębnie rozumie przyjęte rozwiązania w zakresie prawa konkurencji i działalności podmiotów administracji publicznej w praktyce gospodarczej państwa.	P7S_WG P7S_WK
11.	K2_W11	Wyjaśnia i klasyfikuje regulacje prawne związane z przepływem informacji pomiędzy jednostką,	P7S_WG P7S_WK

		społeczeństwem a administracją publiczną oraz dysponuje poszerzoną wiedzą z zakresu ochrony danych osobowych w działalności administracji publicznej.	
12.	K2_W12	Rozróżnia działalność poszczególnych organów administracyjnych oraz posiada pogłębioną wiedzę w zakresie ich struktury i stosunków pomiędzy pracownikami oraz procesów międzyludzkich, które kształtują życie społeczne i zawodowe.	P7S_WG P7S_WK
13.	K2_W13	Opisuje instytucje i analizuje relacje administracyjno-prawne oraz uwarunkowania dotyczące stosunków: państwo – kościół zarówno w kraju jak i w Unii Europejskiej.	P7S_WG P7S_WK
14.	K2_W14	Zna na poziomie rozszerzonym metody i sposoby oraz instrumenty zarządzania dokumentacją w instytucjach i organach administracyjnych.	P7S_WG P7S_WK
15.	K2_W15	Posiada w stopniu pogłębionym informacje o pozyskiwaniu danych i dostępie do informacji w administracji publicznej.	P7S_WG P7S_WK
16.	K2_W16	Dysponuje pogłębioną wiedzą z zakresu zadań i kompetencji organów administracji publicznej w ochronie środowiska zarówno w aspekcie krajowym jak i w obszarze prawa Unii Europejskiej.	P7S_WG P7S_WK
17.	K2_W17	Ma rozszerzoną wiedzę dotyczącą administracji jako nauki społecznej oraz dostrzega obszary działań, procedury i reguły związane z funkcjonowaniem administracji publicznej i jej organów.	P7S_WG P7S_WK
18.	K2_W18	Identyfikuje, opisuje i prezentuje pogłębioną wiedzę z zakresu zarządzania i ekonomii, charakteryzuje niezbędne narzędzia oraz ryzyka w tym zakresie.	P7S_WG P7S_WK
19.	K2_W19	Posiada pogłębioną wiedzę o człowieku jako twórcy kultury i społeczeństwa, o jego społecznej aktywności, jak również bierności, o podstawowych mechanizmach odpowiadających za kierunek jego działania, a także o procesach zachodzących w wybranych strukturach społecznych.	P7S_WG P7S_WK
20.	K2_W20	Ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej oraz terminologii dotyczącej nauk humanistycznych.	P7S_WG P7S_WK
Umiejętności			
1.	K2_U01	Interpretuje i wyjaśnia w prawidłowy sposób zjawiska społeczne wpływające na administrację publiczną oraz na tworzenie i źródła prawa w administracji publicznej.	P7S_UW
2.	K2_U02	Posługuje się rozszerzoną terminologią fachową wynikającą z różnych dziedzin stanowiących przedmiot studiów.	P7S_UK

3.	K2_U03	Formułuje problemy i hipotezy badawcze oraz wnioski w związku z analizowaniem problematyki administracyjno-prawnej i społecznej.	P7S_UW P7S_UK P7S_UU
4.	K2_U04	Wykorzystuje zaawansowane metody badawcze (z uwzględnieniem znajomości języków obcych) w celu prognozowania i analizowania procesów społecznych i prawnych zachodzących w obrębie działalności administracji publicznej.	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
5.	K2_U05	Przedstawia samodzielnie, w dowolnej formie (także w języku obcym) posiadaną, rozszerzoną wiedzę administracyjno-prawną i wykorzystuje ją do rozwiązywania określonych zagadnień wynikających z problematyki studiowanego kierunku.	P7S_UW P7S_UK P7S_UO
6.	K2_U06	Posługuje się przepisami prawnymi pochodzącymi z różnych gałęzi prawa, zarówno krajowego jak i Unii Europejskiej, w zakresie działalności organów administracji publicznej, jednocześnie przestrzegając standardów etycznych i praw człowieka.	P7S_UW P7S_UK P7S_UU
7.	K2_U07	Wykorzystuje pogłębioną wiedzę teoretyczną do krytycznej analizy czynników oddziałujących na procesy społeczne i prawne zachodzące w administracji.	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
8.	K2_U08	Proponuje rozwiązania konkretnych problemów i podejmuje samodzielne działania zmierzające do ich eliminacji w celu skutecznego i wydajnego wykonywania zadań administracyjnych.	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
9.	K2_U09	Potrafi wykonywać i przedstawiać (zarówno w języku polskim jak i obcym), przygotowane indywidualnie albo grupowo, różnorodne prezentacje ustne będące wyrazem jego poglądów w zakresie studiowanej dyscypliny nauki.	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
10.	K2_U10	Biegłe pisze teksty oraz dokumenty i pisma w języku polskim i obcym przydatne w toku studiów i poza nimi związane z problematyką administracyjną, prawną i społeczną.	P7S_UK P7S_UO P7S_UU
11.	K2_U11	Stosując zaawansowany aparat pojęciowy przedstawia, przy użyciu różnych środków, pogłębioną wiedzę w zakresie nauk administracyjnych, prawnych i społecznych, w szczególności dotyczącą obiegu dokumentacji w języku polskim i obcym.	P7S_UW P7S_UK P7S_UU
12.	K_U12	Wiąże poszerzoną wiedzę z różnych dziedzin prawa (zwłaszcza materialnego i procesowego) z wiedzą o administracji publicznej i zasadach jej funkcjonowania.	P7S_UW P7S_UK P7S_UU
13.	K2_U13	Identyfikuje, wybiera i odtwarza różnorodne historyczne koncepcje, poglądy społeczne, polityczne i ekonomiczne istotne z punktu widzenia studiowanego kierunku.	P7S_UW P7S_UK P7S_UU
14.	K2_U14	Podejmuje zaawansowane działania w zakresie poszerzania wiedzy administracyjnej, społecznej i	P7S_UW P7S_UK P7S_UU

		prawnej oraz rozwoju i usprawnienia funkcjonowania organizacji publicznych.	
15.	K2_U15	Wykorzystuje w praktyce poszerzoną wiedzę z różnych gałęzi prawa, przede wszystkim z zakresu prawa administracyjnego i postępowania sądowo-administracyjnego inicjując odpowiednie działania w tym celu.	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
16.	K2_U16	Rozpoznaje poszczególne rodzaje przestępstw i wykroczeń.	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
17.	K2_U17	Prezentuje rolę i znaczenie ochrony podmiotów indywidualnych w krajowym i europejskim systemie ochrony prawnej.	P7S_UW P7S_UK P7S_UU
18.	K2_U18	Przedstawia oraz prawidłowo interpretuje i wykorzystuje pojęcia, metody i narzędzia z zakresu zarządzania i ekonomii konieczne do rozumienia określonych zjawisk społecznych i ekonomicznych, oraz analizuje ich wpływ na pozycję jednostki w dynamicznie zmieniającym się otoczeniu organizacji społecznych.	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
19.	K2_U19	Posiada zaawansowaną umiejętność analizy ludzkich zachowań w konkretnych sytuacjach, ich motywów, uwarunkowań oraz konsekwencji z nich wynikających. Ma zdolność do szerokiej oceny wybranych obszarów ludzkiej aktywności, panowania nad sobą i środowiskiem, w którym funkcjonuje.	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7S_UU
20.	K2_U20	Ma umiejętności językowe na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P7S_UK
Kompetencje społeczne			
1.	K2_K01	Ma świadomość konieczności i potrzeby uczenia się przez całe życie oraz jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych.	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
2.	K2_K02	Potrafi pracować w grupie, przyjmując w niej różne role i podejmować nowe zadania oraz współpracować i kierować innymi osobami oraz zespołami ludzkimi.	P7S_KO P7S_KR
3.	K2_K03	Podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w podejmowaniu działań profesjonalnych oraz określa priorytety służące do ich realizacji.	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
4.	K2_K04	Wyszukuje kompromisowe rozwiązania w sytuacjach konfliktowych oraz z sukcesem wdraża je w życie.	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
5.	K2_K05	Identyfikuje problemy i kwestie sporne w zakresie praktycznego działania administracji publicznej.	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
6.	K2_K06	Czynnie i świadomie uczestniczy w życiu publicznym na różnych jego płaszczyznach.	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
7.	K2_K07	Angażuje się w kreowanie projektów społecznych, gospodarczych, prywatnych i non profit oraz	P7S_KK P7S_KO P7S_KR

		przewiduje skutki swojej działalności w tym zakresie.	
8.	K2_K08	Pogłębia i poszerza swoją wiedzę w sposób interdyscyplinarny i jest gotowy do podjęcia studiów III stopnia.	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
9.	K2_K09	Respektując normy etyczne i standardy pracy zawodowej ma świadomość konieczności działania w sposób fachowy i przedsiębiorczy; czynnie propaguje te postawy w każdej sferze życia.	P7S_KK P7S_KO P7S_KR

Objaśnienia:

W kolumnie odniesienia do charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się należy wskazać kody składników opisu efektów uczenia się zgodnie z Ustawą o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz Rozporządzenia w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji z dnia 14 listopada 2018r. (Dz. U. z 2018r., poz. 2218).

Symbol kierunkowego efektu uczenia się:

K_ (przed podkreślnikiem) -kierunkowe efekty kształcenia

_W -kategoria wiedzy

_U -kategoria umiejętności

_K -kategoria kompetencji społecznych

01 02 03 i kolejne -numer efektu kształcenia

Kod składnika opisu:

P6S_, P7S_ - charakterystyka drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji -poziom 6, poziom 7, po podkreślniku:

_WG –zakres i głębia/ kompletność perspektywy poznawczej i zależności

_WK –kontekst / uwarunkowania, skutki

_UW –wykorzystanie wiedzy/ rozwiązywane problemy i wykonywane zadania

_UK –komunikowanie się/ odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym

_UO –organizacja pracy/ planowanie i praca zespołowa

_UU –uczenie się/ planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób

_KK –oceny/ krytyczne podejście

_KO –odpowiedzialność/wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego

_KR –rola zawodowa/ niezależność i rozwój etos

1. PARAMETRYCZNA CHARAKTERYSTYKA KIERUNKU STUDIÓW

Wyszczególnienie	Wielkość parametru wynikająca z programu studiów	
Liczba semestrów	4 semestry	
Łączna liczba godzin zajęć w planie studiów	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
	900 godzin (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, seminaria, laboratoria,) + 60 godzin praktyk zawodowych	552 godziny (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, seminaria, laboratoria,) + 60 godzin praktyk zawodowych
Łączna liczba punktów ECTS, konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie kształcenia	120ECTS	
Liczba godzin zajęć prowadzonych na kierunku studiów przez nauczycieli zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy	75%	
Wymiar praktyk	czas trwania: 2 tygodnie	
	liczba godzin: 60	
	punkty ECTS: 2	
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	118	
Łączna liczba punktów ECTS, przypisana w planie studiów do zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – dotyczy kierunków przyporządkowanych do dyscyplin innych niż nauki humanistyczne lub społeczne	6	
Łączna liczba punktów ECTS, przypisana w planie studiów do zajęć podlegających wyborowi	84	
Łączna liczba punktów ECTS przypisanych do zajęć przygotowujących studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności – dotyczy kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim	22	
Łączna liczba punktów ECTS przypisana do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne – dotyczy kierunków studiów o profilu praktycznym	nie dotyczy	

2. OPISOWA CHARAKTERYSTYKA KIERUNKU STUDIÓW

1) Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych w trakcie całego cyklu kształcenia:

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia na kierunku administracja studia II stopnia uzyskiwanych w ramach realizacji poszczególnych przedmiotów są opisane kartach przedmiotów. Sposoby weryfikacji efektów kształcenia oraz stosowana skala ocen są zgodne z wytycznymi zawartymi w aktach wewnętrznie obowiązujących w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie.

Pracownicy, prowadzący zajęcia na kierunku *administracja* studia II stopnia mają obowiązek dokumentowania wytworów stanowiących potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia przewidzianych dla zajęć, zgodnie z wykazem efektów kształcenia określonym w kartach przedmiotów. Wszystkie prace studentów: zaliczeniowe, egzaminacyjne, kolokwia, prezentacje, projekty itp., potwierdzające zdobycie przez studentów założonych efektów kształcenia będą zarchiwizowane i przechowywane przez odpowiedni okres. Do dokumentacji nauczyciel akademicki zobowiązany jest załączyć: kartę przedmiotu, w oparciu o którą prowadził zajęcia, oraz listę studentów uczęszczających na zajęcia.

Weryfikacja osiągnięcia efektów kształcenia przez poszczególnych studentów rozumiana jest jako potwierdzenie przy użyciu zdefiniowanych narzędzi i kryteriów, że zostały przez studenta spełnione wyspecyfikowane wymagania określone dla postawionego zadania.

Wdrożony na Wydziale system weryfikacji osiągniętych przez studenta efektów kształcenia pozwala z jednej strony na kontrolowanie jakości, skuteczności realizowanego tu procesu kształcenia, a z drugiej strony dostarcza studentom rzetelnej informacji na temat celów i oczekiwań stawianych im w związku z podjęciem studiów na danym kierunku oraz osiągniętych przez nich wyników. Realizowany pomiar efektów kształcenia ukierunkowany jest również na budowanie u wykładowców i studentów świadomości współodpowiedzialności za przebieg procesu dydaktycznego oraz osiągniętych w tym kontekście rezultatów. Z kolei wnioski płynące z weryfikacji osiągniętych przez studenta efektów kształcenia służą systematycznemu i ustawicznemu modyfikowaniu oraz optymalizowaniu programów kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów i przedmiotów nauczania oraz projektowaniu działań wspierających i naprawczych ukierunkowanych na wzmocnienie dydaktyki.

Bezpośredni pomiar efektów kształcenia. Każdy przedmiot został zdefiniowany na kartach przedmiotów pod kątem efektów kształcenia, treści programowych w ramach, których osiągany jest dany efekt oraz metod weryfikacji osiągnięcia przez studentów poszczególnych efektów kształcenia. Osiągane efekty kształcenia w zakresie wiedzy zwykle weryfikowane są poprzez egzaminy, kolokwia, quizy i testy. Natomiast umiejętności zwykle weryfikowane są poprzez projekty i ocenę aktywności na zajęciach, która rozumiana jest jako ocena efektów pracy studenta na zajęciach ćwiczeniowych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych. Osiąganie przez studenta efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych zwykle weryfikowane jest poprzez ocenę aktywności na zajęciach, ocenę pracy indywidualnej i zespołowej nad projektem oraz ocenę prezentacji wyników projektu. W ramach każdego z narzędzi nauczyciel akademicki ustala kryteria i sposób oceny czy dany efekt został osiągnięty przez studenta.

Pośredni pomiar efektów kształcenia. Narzędziami pośredniego pomiaru zakresu realizacji efektów kształcenia są ankiety oceny zajęć dydaktycznych wypełniane przez studentów oraz hospitacje metodyczne. Dzięki wynikom ankiet uzyskuje się informacje dotyczące sposobu postrzegania procesu kształcenia z perspektywy studentów oraz ich oceny pracy wykładowców. Hospitacje realizowane są w oparciu o ujednolicony arkusz i ukierunkowane są na gromadzenie informacji w następujących obszarach: konstrukcja zajęć, przygotowanie merytoryczne prowadzącego, sposób określenia i realizacji celu zajęć, komunikatywność prowadzącego i umiejętność nawiązania kontaktu ze studentami, aktywizacja studentów i zastosowanie zróżnicowanych metod dydaktycznych, wykazanie związku z praktyką, wykorzystanie środków dydaktycznych.

2) **Zasady i forma odbywania praktyk:**

Praktyki zorganizowane są zgodnie z programem studiów drugiego stopnia na kierunku *administracja*.

Praktyki mają charakter ciągły (z oderwaniem od zajęć dydaktycznych prowadzonych w Uczelni). Praktyki ciągłe mają formę krótkiego stażu zawodowego studentów i organizowane są w terminach ustalonych przez Dział Spraw Studenckich - Praktyki Studenckie w porozumieniu z Dziekanami i po zatwierdzeniu przez Prorektora ds. Studenckich.

Praktyki student odbywa wyłącznie w ramach liczby godzin dydaktycznych przewidzianych programem studiów (łącznie 60 godzin). Za nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyk odpowiedzialni są opiekunowie praktyk. Praktyki mogą się odbywać w jednostce organizacyjnej (w szczególności w urzędzie administracji publicznej, instytucji społecznej, w sądzie, prokuraturze, kancelarii adwokackiej, radcowskiej, notarialnej lub komorniczej) – jeżeli charakter prowadzonej przez daną instytucję działalności i odbywanych przez studenta praktyk jest zgodny z profilem i specjalnością kierunku studiów oraz umożliwia realizację efektów kształcenia. Student może odbywać praktyki w:

- 1) placówkach wytypowanych przez opiekunów praktyk z ramienia Uczelni, z którymi Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie ma podpisane Porozumienia o organizację praktyk na czas nieokreślony,
- 2) placówce wybranej przez studenta,

na podstawie pisemnej prośby studenta złożonej w Dziale Spraw Studenckich po uzyskaniu:

- pisemnej zgody dyrekcji placówki, w której student chce odbywać praktykę,
- pisemnej zgody opiekuna praktyk z ramienia Uczelni.

Jednostka prowadząca kierunek Administracji zawarła dotychczas porozumienia o organizację praktyk studenckich zawodowych, na czas nieokreślony z następującymi jednostkami organizacyjnymi związanymi z funkcjonowaniem szeroko pojmowanej administracji publicznej:

- 1) Biuro Posła na Sejm RP Szymona Giżyńskiego;
- 2) Komenda Miejska Policji w Częstochowie;
- 3) Krajowe Biuro Wyborcze Delegatura w Częstochowie;
- 4) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarkach;
- 5) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Częstochowie;
- 6) Sąd Okręgowy w Gliwicach;
- 7) Sąd Rejonowy w Częstochowie;

- 8) Starostwo Powiatowe w Częstochowie;
- 9) Urząd Gminy Gidle;
- 10) Urząd Gminy Kobiele Wielkie;
- 11) Urząd Gminy Krasocin;
- 12) Urząd Gminy Ładzice;
- 13) Urząd Gminy Dobryczyce;
- 14) Urząd Gminy Wielgomłyny;
- 15) Urząd Miasta Częstochowy;
- 16) „Remo Świat” sp. z o.o.;
- 17) „IVO” Piotr Kowalczyk.

Jednocześnie władze jednostki podejmują działania związane z rozszerzeniem działalności w zakresie praktyk, dążąc do podpisania kolejnych porozumień o organizację praktyk studenckich zawodowych na czas nieokreślony z przedstawicielami szeroko rozumianego sektora prywatnego. W ten sposób Uczelnia stara się sprostać dynamicznym zmianom rynku pracy i nadążyć za potrzebami zawodowymi swoich absolwentów. W konsekwencji działania jednostki prowadzącej kierunek *administracja* w zakresie praktyk studenckich będą prowadzone w dwóch płaszczyznach współpracy: sektora publicznego, jak również prywatnego.

3) Określenie sposobu współdziałania z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi:

Jednostka prowadząca kierunek Administracji podejmuje odpowiednie działania celem podjęcia współdziałania z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Za interesariuszy wewnętrznych uznaje się pracowników oraz studentów Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Za interesariuszy zewnętrznych należy uznać jednostki organizacyjne, które są zainteresowane działalnością Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Jednostka prowadząca kierunek Administracji stosuje różne formy angażowania interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Podstawową modelem

współpracy jest komunikacja, pozwalająca na wyrażanie opinii o funkcjonowaniu kierunku Administracji. Inną podejmowaną formą angażowania interesariuszy zarówno tych wewnętrznych, jak i zewnętrznych są konsultacje. Mają na celu poznanie opinii interesariuszy w przedmiocie funkcjonowania kierunku Administracji. Narzędzia używane do konsultacji to np. badania ankietowe, spotkania z interesariuszami, pozyskiwanie informacji on-line.

4) Określenie sposobu uwzględnienia wniosków z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów:

Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie monitoruje przebieg kariery zawodowej swoich absolwentów w celu dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy. Celem monitorowania jest pozyskanie informacji na temat sytuacji zawodowej absolwentów, oceny kierunków studiów i programu kształcenia aby udoskonalić ofertę dydaktyczną i do-stosować ją do potrzeb rynku pracy. Badanie prowadzone jest elektronicznie. Na po-dany adres e-mail absolwent otrzymuje zaproszenie do udziału w badaniu. Uzyskane informacje służą wyłącznie zestawieniom statystycznym i są wykorzystywane w pracy KZJK oraz władz jednostki prowadzącej kierunek nad poprawą oferty kształcenia. Badanie przebiegu karier zawodowych jest prowadzone po roku, 3 i 5 latach od ukończenia studiów.

Wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów mają wpływ na następujące obszary działalności podejmowanej przez uczelnię:

- I. wpływ na jakość kształcenia: wyniki monitoringu są uwzględniane w wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia. Ponadto pozwalają na lepsze dopasowanie programów studiów do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni.
- II. wpływ na zarządzanie: analiza monitoringu karier zawodowych wywiera istotny wpływ na strategię rozwoju uczelni. Monitoring staje się elementem kultury organizacyjnej uczelni i oddziałuje bezpośrednio na uczelnianą politykę w zakresie kształcenia na którą składają się: m.in. struktura kierunków studiów, wielkość naboru. Dane uzyskane poprzez prowadzenie monitoringu pozwalają na poszerzenie zasobów informacji dotyczących efektywności kształcenia oraz mogą być wykorzystywane w celach promocyjnych.

III. wpływ na kierunek działań na rzecz aktywizacji zawodowej studentów i absolwentów: uczelnia poszerza swoją działalność w zakresie doradztwa zawodowego oraz pozwala na podejmowanie określonych czynności przez Akademickie Biuro Karier.

Wyniki monitoringu karier zawodowych absolwentów są przedmiotem rozważań KZJK na kierunku *administracja*.

5) Określenie relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym:

W ramach jednostki prowadzącej kierunek podejmowane są działania, mające na celu rozwijanie oraz poszerzanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym Częstochowy i regionu. Celem wspólnych przedsięwzięć jest przede wszystkim popularyzacja nauki i upowszechnianie wiedzy z zakresu dyscypliny nauk prawnych, a także promowanie działalności naukowej i dydaktycznej. Współpraca obejmuje między innymi takie formy działań jak wykłady popularyzatorskie, seminaria oraz wspólna organizacja konferencji, konkursów i warsztatów.

Ponadto, w celu dążenia do doskonalenia programu kształcenia jednostka prowadząca kształcenie uwzględnia opinie zgłaszane przez grono interesariuszy zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych.

Regularnie odbywające się spotkania z przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych przeprowadzane są w celu sprostania oczekiwaniom potencjalnych pracodawców oraz zapewnienia dostosowywania procesu kształcenia do potrzeb lokalnego rynku w szczególności poprzez uwzględnianie zgłaszanych przez nich postulatów i uwag w procesie doskonalenia programu kształcenia na kierunku *administracja II°*.

Dzięki współpracy nawiązywanej z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego jednostka prowadząca kształcenie podejmuje działania zmierzające do tworzenia możliwości urozmaicenia kształcenia praktycznego oraz zapewnienia szerszego katalogu miejsc do odbywania praktyk studenckich.

6) Stopień umiędzynarodowienia:

Prowadzona jest aktywna współpraca międzynarodowa. Formalnym wyznacznikiem tej współpracy są umowy bilateralne z licznymi uczelniami zagranicznymi. Jednostka prowadząca kierunek Administracji realizuje proces umiędzynarodowienia kierunku otwierając się na współpracę międzynarodową poprzez:

- badania naukowe podejmowane wspólnie z partnerami zagranicznymi,
- oferowanie przedmiotów w językach obcych,
- wydawanie publikacji wspólnie z partnerami zagranicznymi,
- realizacja programu ERASMUS,
- stopniowe zatrudnienia wykładowców-obcokrajowców – umiędzynarodowienie kadry naukowo-dydaktycznej.

7) Sposoby doskonalenia jakości kształcenia:

Zapewnienie jak najwyższego poziomu jakości kształcenia w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie związane jest z funkcjonowaniem od 2008 r. Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Został on wprowadzony licznymi aktami wewnątrzuczelnianymi. W związku z wdrażaniem USZJK zostały powołane uczelniane, wydziałowe i kierunkowe komisje, pracujące od lutego 2012 roku m.in. nad określaniem celów i metod zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na kierunkach, wdrażaniem działań na rzecz podnoszenia jakości kształcenia oraz unowocześnieniem programów kształcenia.

Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK) funkcjonuje w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie w celu zapewnienia i stałego podnoszenia jakości kształcenia. USZJK funkcjonuje w oparciu o dobre doświadczenia w zapewnianiu i stałym podnoszeniu jakości kształcenia, regulując także mechanizmy jego monitorowania i doskonalenia na studiach pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia, na jednolitych studiach magisterskich oraz na studiach podyplomowych, kursach, szkoleniach i w innych typach kształcenia. USZJK jest elementem misji i strategii Uczelni, ma charakter ciągły i wymaga zaangażowania w realizację jego zadań całej społeczności akademickiej.

Zasadnicze cele USZJK:

1. stałe monitorowanie realizacji procesu dydaktycznego w celu podnoszenia jakości kształcenia;
2. stałe doskonalenie warunków realizacji i jakości procesu dydaktycznego;
3. tworzenie jednoznacznych procedur oceny metod i warunków kształcenia oraz programów studiów uwzględniających systemy stosowane w innych krajach, szczególnie w Unii Europejskiej;

4. prowadzenie właściwej polityki kadrowej w celu zapewnienia jakości kształcenia;
5. dostosowywanie oferty dydaktycznej do aktualnych potrzeb rynku pracy;
6. podnoszenie atrakcyjności i konkurencyjności Uniwersytetu na rynku edukacyjnym;
7. zwiększenie mobilności studentów i doktorantów w kraju i za granicą;
8. wspieranie innowacji dydaktycznych;
9. informowanie społeczeństwa, w szczególności uczniów szkół średnich, kandydatów na studia, pracodawców oraz administrację państwową i samorządową o jakości kształcenia i poziomie wykształcenia absolwentów Uczelni;
10. podnoszenie świadomości korelacji osiąganych efektów kształcenia i wyników badań naukowych;
11. opracowanie raportu samooceny jednostek dydaktycznych prowadzących dany kierunek;
12. podnoszenie rangi nauczania i budowanie etosu nauczyciela akademickiego.

W zakresie działania USZJK znajdują się:

1. analiza zasad i organizacji rekrutacji na studia;
2. monitorowanie jakości kształcenia, m.in. poprzez okresowe przeglądy programów kształcenia, ich analizę i ocenę;
3. ocena efektów kształcenia i metod ich weryfikacji;
4. ocena procesu nauczania;
5. ocena prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych;
6. ocena systemu punktów ECTS oraz przenoszenia osiągnięć studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych;
7. ocena jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych, bazy dydaktycznej, funkcjonowania bibliotek;

8. ocena jakości obsługi administracyjnej procesu dydaktycznego;
9. ocena dostępności informacji na temat studiów, kształcenia, programów i realizacji planów studiów;
10. badanie mobilności studentów i doktorantów;
11. ocena warunków socjalnych studentów i doktorantów;
12. badanie karier zawodowych absolwentów;
13. zbieranie opinii absolwentów o przebiegu odbytych studiów;
14. zbieranie opinii pracodawców o przygotowaniu merytorycznym zatrudnianych absolwentów;
15. ocena związków jakości kształcenia z wynikami prowadzonych badań naukowych;
16. gromadzenie, analizowanie i wykorzystywanie informacji dotyczących jakości kształcenia w celu komunikacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi;
17. monitorowanie i uaktualnianie aktów prawnych regulujących kwestie kształcenia i spraw socjalnych;
18. monitorowanie systemu oceny i nagradzania nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych związanych z procesem dydaktycznym;
19. inne zadania związane z uczestnictwem w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego.

Istotne miejsce w USZJK zajmuje Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, który podejmuje działania na rzecz doskonalenia jakości kształcenia na kierunku *administracja*, otrzymuje zalecenia od Wydziałowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia oraz występuje o materiały dotyczące monitorowania losów absolwentów do Biura Karier. Do zadań Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia należy w szczególności:

1. Określanie celów i metod doskonalenia jakości kształcenia na kierunku *prawo* oraz wdrażanie działań na rzecz podnoszenia jakości kształcenia.
2. Analizowanie zgodności kształcenia prowadzonego na kierunku *prawo*, ze strategią, misją i polityką jakości Uczelni i wydziału.
3. Proponowanie zmian w programach kształcenia zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi oraz z uwzględnieniem oczekiwań rynku pracy, opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a także wniosków z monitorowania kariery zawodowej absolwenta.
4. Inicjowanie zmian w zakresie metod doskonalenia procesu kształcenia na kierunku, w tym m.in. metod i form kształcenia, realizacji i weryfikacji efektów kształcenia, infrastruktury dydaktycznej i warunków prowadzenia zajęć, itp.
5. Analiza sposobów weryfikacji zakładanych efektów kształcenia na kierunku *administracja*.
6. Nadzorowanie realizacji systemu akumulacji i transferu punktów ECTS na kierunku i monitorowanie systemu przy uwzględnieniu opinii studentów, doktorantów i słuchaczy.
7. Monitorowanie prawidłowości zasad oceniania studentów.
8. Monitorowanie jakości prac dyplomowych, rzetelności ich oceniania na kierunku *administracja* oraz sposobu przeprowadzania egzaminów dyplomowych.

Kierunkowe Zespoły przedstawiają propozycje rozwiązań i działań dotyczących jakości kształcenia innym zespołom USZJK zgodnie z zakresem ich kompetencji. W zakresie dotyczącym jakości kształcenia na kierunku *prawo* Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia przedstawia propozycje działań władzom jednostki prowadzącej kierunek, dokonuje także corocznej oceny efektów kształcenia oraz przedstawia syntetyczne i szczegółowe wyniki podejmowanych w trakcie roku akademickiego działań.

W celu zapewnienia właściwej jakości procesu kształcenia na kierunku *administracja* został powołany Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, który wykonuje zadania stojące przed jednostkami USZJK w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie.

W ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia doniosłą rolę odgrywają kwestie związane z procesem dyplomowania, na które składają się: sposób przeprowadzania i zasady oceny egzaminu dyplomowego, reguły określające zasady przygotowania i oceny prac dyplomowych oraz kwestie związane z monitorowaniem jakości prac dyplomowych i rzetelności ich oceniania na oraz sposobu przeprowadzania egzaminów dyplomowych.

Zasady dyplomowania stanowią, że praca dyplomowa winna być napisana w języku polskim i poddana weryfikacji za pomocą odpowiedniego oprogramowania pod kątem naruszenia praw autorskich. Wraz ze złożeniem pracy dyplomowej na studencie ciąży obowiązek złożenia oświadczenia o własnym autorstwie pracy.

Studentowi przysługuje prawo do wyboru osoby prowadzącej seminarium oraz tematu pracy dyplomowej, co bezsprzecznie sprzyja podnoszeniu jakości kształcenia i pozwala na przeprowadzenie przez studenta badań naukowych w interesującej go tematyce. Należy jednak zaznaczyć, że tematyka pracy musi wykazywać związek ze studiowanym kierunkiem studiów. Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor oraz jeden recenzent.

Regulamin studiów określa także ogólne warunki przeprowadzania egzaminu dyplomowego. Aby student mógł przystąpić do takiego egzaminu musi uzyskać wszystkie efekty uczenia się przewidziane programem kształcenia na danym kierunku oraz uzyskać co najmniej ocenę dostateczną z pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powoływaną przez dziekana w skład której wchodzi: przewodniczący, promotor oraz recenzent.

W celu zapobiegania plagiatom i ochrony praw autorskich jednostka prowadząca kierunek *administracja* korzysta z wprowadzonego Systemu Antyplagiatowego. Badaniu systemem antyplagiatowym od roku akademickiego 2015/2016 poddawane są wszystkie pisemne prace dyplomowe powstające w Uczelni.

Istotne miejsce w systemie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zajmuje monitorowanie jakości prac dyplomowych, rzetelności ich oceniania oraz sposobu przeprowadzania egzaminów dyplomowych, które wykonywane są przez właściwy Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Wnioski z analizy rozwiązań związanych z procesem dyplomowania są przekazywane do pozostałych jednostek

Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, gdzie są poddawane
wnikliwej analizie i służą podejmowaniu dalszych działań pro jakościowych.

8) Dodatkowe informacje:

.....

.....

.....

Załączniki:

- plan studiów,
- karty przedmiotów

Program studiów ustalony Uchwałą Senatu nr 96/2019 z dnia 26 czerwca 2019r.